

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Kryštofa Horna a Jana Peroutky ve věci

žalobce: **R. Š.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Davidem Böhmem
sídlem Krouzova 3022/7, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,**
sídlem Zborovská 81/11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2022, č. j.
076342/2017/KUSK/OLPPS/ZAV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil

rozhodnutí Magistrátu města Kladna (dále jen „magistrát“) ze dne 9. 5. 2017, č. j. ŘP/2332/14-20. Tímto rozhodnutím magistrát zamítl námitky žalobce proti provedeným záznamům bodů v evidenční kartě řidiče podle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), jimiž bylo ke dni 5. 3. 2014 dosaženo celkového počtu 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče, a provedené záznamy potvrdil.

Obsah podání účastníků řízení

2. Žalobce předně namítl, že magistrát o oprávněnosti námitek rozhodl po více než třech letech od jejich podání a žalovaný o odvolání rozhodl po uplynutí dalších 5,5 let. Od skutečnosti rozhodné pro záznam bodů v bodovém hodnocení řidiče do dne pravomocného rozhodnutí o námitkách uplynulo tedy více než 8,5 roku. Po celou dobu nespáchal žádný další přestupek podle zákona o silničním provozu, k čemuž předložil (v době podání žaloby) aktuální výpis z registru řidičů. Záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů je přitom dle žalobce trestem ve smyslu čl. 40 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Tímto postupem tak bylo zasaženo do práva na spravedlivý proces, neboť jeho záležitost nebyla projednána a sankce udělena v přiměřené lhůtě. Sám žalobce přitom k průtahům nikterak nepřispěl. Přestupky nelze projednat po uplynutí lhůty stanovené zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „předchozí zákon o přestupcích“). Záznam bodů do registru řidičů ani dosažení 12 bodů však není přestupkem, ale automatickým důsledkem vyplývajícím ze zákona a ani zákon o silničním provozu nelimituje délku řízení o námitkách. Žalobce se proto domáhá zaplnění mezery v právu a dovození promlčecí doby za použití analogie. Veřejný zájem na potrestání žalobce absentuje, neboť samotná hrozba trestu splnila jeho účel. S ohledem na časový odstup se trest v podobě zániku řidičského oprávnění míjí účinkem. Řízení trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu a správní orgány ho měly zastavit.
3. Žalobce má též za to, že provedením bodového záznamu do registru řidičů, příslušným sdělením a výzvou k odevzdání řidičského průkazu mu byl *de facto* uložen trest a žádá, aby od něj soud podle § 65 odst. 3 s. ř. s. z výše uvedených důvodů upustil.
4. Žalovaný ve vyjádření poukázal na to, že 5 bodů bylo žalobci připsáno za překročení rychlosti v obci 64 km/h a 77 km/h a 7 bodů pak za spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky, kdy řídil v obci vozidlo a při kontrole policií mu bylo v dechu zjištěno nejméně 1,48 promile alkoholu. Vyzdvihl závažnost tohoto typu přestupků, poukázal na počty usmrcených chodců a nutnost preventivního působení na řidiče, kteří nerespektují pravidla chování na komunikacích. Záznam 12 bodů *není trestem*, ale evidencí opakovaného přestupkového jednání žalobce. Současně žalovaný uvedl, že podáním námitek se běh lhůty k odevzdání řidičského oprávnění přerušil, a tak žalobce *trest, který po dosažení zákonem stanoveného počtu bodů má následovat, nevykonat*. Obsáhle se též vyjádřil k problematice obsahových náležitostí pokutových bloků a k nemožnosti zkoumat důvodnost jejich uložení v přezkumu iniciovaném námitkou, čímž se však míjí s okruhem žalobních námitek, a tak soud toto vyjádření nerekapituluje. Uvedl též, že jde nesporně o nedůvodné a nepravdivé uplatňování práva a požadoval náhradu nákladů řízení (to nicméně nepromítl do požadovaného petitu rozsudku, kde žádal, aby soud žalobu zamítl a právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal nikomu).
5. Žalobce v replice zopakoval žalobní argumentaci, aniž by ji prohloubil či rozvedl.

Skutková zjištění plynoucí z obsahu správního spisu

6. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že magistrát přípisem ze dne 11. 3. 2014 žalobci oznámil, že ke dni 5. 3. 2014 dosáhl celkového počtu 12 bodů (jednáním ze dne 4. 4. 2013, 22. 5. 2013 a 5. 3. 2014) a že uplynutím 5 pracovních dnů od doručení pozbývá řidičské oprávnění.
7. Žalobce dne 27. 3. 2014 podal námitky podle § 123f odst. 4 zákona o silničním provozu. Dne 31. 3. 2014 pak žalobce magistrátu doplnil další podání označené jako námitka adresovaná Policii ČR, dopravnímu inspektorátu v Ústí nad Orlicí dne 10. 3. 2014.
8. Dne 1. 4. 2014 magistrát žalobci oznámil zahájení řízení ve věci námitek proti provedení záznamu bodů v registru řidičů. Dne 15. 4. 2014 magistrát obdržel posouzení podnětu postoupeného k přezkumnému řízení, ze kterého vyplývá, že Krajské Ředitelství Policie Pardubického kraje, územní odbor Ústí nad Orlicí, neshledalo důvod pro zahájení přezkumného řízení ve věci jednání ze dne 5. 3. 2014. Magistrát postoupil dne 1. 4. 2014 k přezkoumání blokovou pokutu týkající se žalobcova jednání ze dne 4. 4. 2013 Obecní policii Koleč, která věc dále postoupila k přezkumnému řízení Krajskému úřadu Středočeského kraje, pročež magistrát řízení dne 22. 4. 2014 přerušil. Až dne 29. 3. 2017 krajský úřad zaslal Obecní policii Koleč kopii neformálního dopisu, kterým dne 21. 3. 2016 sděloval žalobci, že neshledal důvody k zahájení přezkumného řízení. Následně dne 30. 3. 2017 magistrát vyzval žalobce k uplatnění práv účastníka, který si dne 6. 4. 2017 od magistrátu vyžádal kopii pokutového bloku a dne 11. 4. 2017 doručil magistrátu vyjádření, ve kterém mimo jiné vznesl námitku promlčení.
9. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 9. 5. 2017 magistrát zamítl námitky a potvrdil záznamy:
 - 3 bodů ke dni 4. 4. 2013, a to za porušení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, čímž se žalobce dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu, neboť při řízení vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o více než 20 km/h (74 km/h po odečtení tolerance) – pokutový blok vydala Obecní policie Koleč, č. j. OP/410/13;
 - 7 bodů ke dni 22. 5. 2013, a to za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) – trestní příkaz (kterým byl žalobci mimo jiné uložen trest zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 1 roku za řízení vozidla dne 6. 4. 2013, ačkoliv si byl vědom toho, že před jízdou požíval alkoholické nápoje a v jeho dechu v době řízení motorového vozidla bylo zjištěno nejméně 1,48 promile alkoholu,) vydal Okresní soud v Berouně, č. j. 1 T 59/2013-20,
 - 2 bodů ke dni 5. 3. 2014, a to za porušení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, čímž se žalobce dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, neboť při řízení vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km/h (61 km/h po odečtení tolerance) – pokutový blok vydala Policie ČR, dopravní inspektorát Ústí nad Orlicí, č. j. KRPE-19405/PŘ-2014-171106.
10. Dne 24. 5. 2017 žalobce podal odvolání. Žalovaný dne 9. 11. 2022 vydal napadené rozhodnutí, aniž by ze správního spisu žalovaného vyplývalo, že by v mezidobí činil jakékoliv jiné úkony. Právní moci napadené rozhodnutí nabylo dne 10. 11. 2022.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání, neboť s tím žalobce souhlasil výslovně a žalovaný implicitně (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
12. Dokazování soud neprováděl. Důkaz výpisem z bodového hodnocení řidiče neprováděl, neboť – jak je vysvětleno níže – skutečnost, že žalobce od jednání, kterým dosáhl limitu 12 bodů, do vydání napadeného rozhodnutí (a příp. ani poté) nespáchal další dopravní přestupek, není v tomto řízení relevantní, byť může být zcela stěžejní v jiném typu řízení.

Posouzení žaloby soudem

13. Správní orgány jsou povinny vyřizovat věci bez zbytečných průtahů (§ 6 odst. 1 správního řádu), přičemž pořádková lhůta pro rozhodnutí o námitkách proti záznamu bodů v registru řidičů činí 10 pracovních dnů (§ 123f odst. 2 zákona o silničním provozu) a v případě odvolacího řízení byl žalovaný povinen rozhodnout ve lhůtě do 30 dnů od předložení spisu správním orgánem I. stupně (§ 71 odst. 3 ve spojení s § 90 odst. 6 správního řádu). Tyto lhůty byly mnohonásobně překročeny, celé správní řízení trvalo cca 8,5 roku, o čemž není sporu. S ohledem na závěry usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2004, sp. zn. I. ÚS 315/03, je nutné uvážit, zda tyto průtahy nezavinil sám žalobce, neboť v takovém případě by se jich totiž nemohl dovolávat k ochraně svých práv. I kdyby však soud měl za to, že procesní aktivita žalobce, který podával podněty k přezkumu jednotlivých pokutových bloků, byla vedena obstrukčním úmyslem, odpovědnost za jejich včasné vyřízení zůstala na správních orgánech. Byl to přitom žalovaný, který cca 2 roky vyřizoval postoupený podnět od Obecní policie Koleč a magistrát patrně celý další rok nevěděl o tom, že již byl tento podnět vyřízen. Ze správního spisu se pak nepodává, že by žalobce nesl jakoukoliv vinu na délce řízení před žalovaným, který jej „vedl“ cca 5,5 roku.
14. Soud proto úvodem konstatuje, že správní orgány se dopustily bez jakéhokoliv zjevného důvodu zcela flagrantních průtahů v řízení. Toto – vzhledem k triviálnosti projednávané problematiky – zcela nepochopitelné pochybení žalovaný nikterak nevysvětlil ani v řízení před soudem, neboť se k této stěžejní žalobní námitce – na což žalobce trefně poukázal – pohříchu vůbec nevyjádřil. Soud proto již na tomto místě předesílá, že v případě žalobce zcela jistě nejde o „*nesporně nedůvodné a nepravdivé uplatňování práva*“, jak ve vyjádření k žalobě tvrdil žalovaný, a bez ohledu na výsledek řízení by proto nepřipadalo v úvahu přiznání nákladů řízení žalovanému. Pokud je žalovaný skutečně mínil v projednávané věci požadovat (což je s ohledem na výše popsany rozpor s požadovaným výrokem nejisté), šlo o požadavek na hraně dobrých mravů.
15. Soud nicméně dospěl ve shodě se svými dřívějšími rozhodnutími (srov. rozsudky ze dne 20. 4. 2023, č. j. 41 A 1/2023-44, a ze dne 25. 7. 2023, č. j. 54 A 84/2022-38) k závěru, že zjištěné průtahy nemají za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. V citovaných rozhodnutích se soud zabýval otázkou, zda uplynutím času může dojít k zániku účinků pozbytí řídičského oprávnění postupem podle § 123c zákona o silničním provozu. Poukázal na usnesení rozšířeného senátu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55, č. 3339/2016 Sb.

NSS, který konstatoval, že „[z]áznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů podle § 123b odst. 1 [zákona o silničním provozu], je ‚trestem‘ ve smyslu čl. 40 odst. 6 [Listiny] a čl. 7 odst. 1 věty druhé [Úmluvy].“ Tyto závěry rozšířeného senátu nicméně nemění nic na tom, že jakkoliv je záznam bodů v registru řidičů trestem, není pozbytí řidičského oprávnění výsledkem řízení o námitkách ve smyslu § 123f zákona o silničním provozu, nýbrž tato trestní sankce je uložena automaticky přímo ze zákona v návaznosti na dosažení 12 bodů v registru řidičů.

16. Účel bodového hodnocení vymezil zákonodárce v § 123a zákona o silničním provozu tak, že se jím zajišťuje sledování opakovaného páchání přestupků, jednání, které má znaky přestupku podle jiného právního předpisu, nebo trestných činů, spáchaných porušením vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích řidičem motorového vozidla nebo že se řidič porušování těchto povinností nedopouští. Jak vysvětlil NSS v rozsudku ze dne 3. 5. 2011, č. j. 8 As 23/2010-89, č. 2391/2011 Sb. NSS, „[n]egativním důsledkem opakovaného porušování předpisů o provozu na pozemních komunikacích je dosažení 12 bodů a pozbytí odborné způsobilosti k řízení motorového vozidla (§ 123c [zákona o silničním provozu]). K opětovnému nabytí této způsobilosti může dojít pouze postupem dle § 123d tohoto zákona, tedy uplynutím jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění a prokázáním, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti. Takto získaných bodů se již řidič nemůže zbavit řádným chováním, s nímž počítá § 123e odst. 1 uvedeného zákona, byť by v důsledku odkladného účinku podání námitek proti záznamu o dosažení 12 bodů nadále disponoval řidičským oprávněním.“
17. Podstatné je, že pro účely vedení registru řidičů a záznamu bodů obecní úřad obce s rozšířenou působností vychází z pravomocných rozhodnutí o uložení trestu za přestupek nebo trestný čin v dopravě a na jejich podkladě provádí k datu nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku či jiném „bodovaném“ deliktu (srov. § 123b odst. 2 zákona o silničním provozu) záznam příslušného počtu bodů tak, jak jsou taxativně vymezeny v příloze zákona o silničním provozu. Právě z tohoto důvodu mají příslušné orgány povinnost svá pravomocná rozhodnutí oznamovat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který na jejich základě zapisuje body do evidence řidičů, a to bez možnosti jakéhokoliv vlastního uvážení o vině a trestu. **Oznámení o dosažení 12 bodů tedy není trestem.**
18. Podle § 123f zákona o silničním provozu, nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu (odst. 1). Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky oprávněné, nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kdy mu byly námitky doručeny, provede opravu záznamu o dosaženém počtu stanovených bodů v registru řidičů a neprodleně písemně vyrozumí o provedené opravě záznamu řidiče (odst. 2). Shledá-li příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky řidiče neodůvodněné, rozhodnutím námitky zamítne a provedený záznam potvrdí (odst. 3). Podá-li řidič po dosažení celkového počtu 12 bodů námitky proti provedenému záznamu bodů, běh lhůt stanovených v § 123c odst. 3 se přerušuje ode dne doručení námitek příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do dne, v němž rozhodnutí podle odstavce 3 nabude právní moci (odst. 4).
19. Institut „námitek proti provedení záznamu bodů“ ve smyslu § 123f zákona o silničním provozu **nepředstavuje s ohledem na zákonem stanovené principy přičítání bodů „klasické“ řízení o správním trestání, protože výsledkem řízení v tomto případě není uložení správního**

trestu, ochranného opatření nebo opatření k nápravě, nýbrž jen následná kontrola správnosti evidenčních úkonů v registru řidičů co do počtu zaznamenaných bodů. Jak uvedl NSS v odst. 16 odůvodnění rozsudku ze dne 27. 4. 2016, č. j. 6 As 60/2016-23, č. 3423/2016 Sb. NSS: „[s]právní soudy se opakovaně vyjádřily k rozsahu otázek, které lze zkoumat v námitkovém řízení. Tento rozsah je poměrně omezený. Správní orgán rozhodující v řízení o námitkách proti provedenému záznamu bodů v registru řidičů je oprávněn zkoumat pouze to, zda existuje způsobilý podklad pro záznam (tj. pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy či soudu ve smyslu § 123b odst. 1 a 2 [zákonu o silničním provozu]), zda záznam v registru řidičů *byl* proveden zcela v souladu s tímto způsobilým podkladem a zda počet připsaných bodů odpovídá v příloze k citovanému zákonu obsaženému bodovému hodnocení jednání (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. srpna 2009, č. j. 9 As 96/2008 - 44, viz též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2013, č. j. 6 As 67/2013 - 16). (zvýrazněno soudem)“ Obecní úřad obce s rozšířenou působností postupuje tak, že zaznamenává body řidiče až do maximálního počtu 12 bodů (§ 123c odst. 1 zákona o silničním provozu), přičemž dosažení limitu je důvodem zániku řidičského oprávnění.

20. Podle § 123c odst. 3 až 5 zákona o silničním provozu příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně nebo elektronickou cestou oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno (odst. 3). Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič, který je držitelem řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem, mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně oznámí tuto skutečnost řidiči a ministerstvu (odst. 4). Řidič, který pozbyl odbornou způsobilost podle odstavce 3, je povinen výzvu podle odstavce 3 splnit (odst. 5).
21. Podle § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu řidič, který podle § 123c odst. 3 pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3.
22. Pozbytí řidičského oprávnění nejméně na dobu 1 roku v důsledku dosažení 12 bodů v registru řidičů opět není výsledkem prvostupňového rozhodnutí, nýbrž tento trest na řidiče dopadá přímo ze zákona dosažením 12. bodu v registru řidičů, tj. nabytím právní moci posledního rozhodnutí o přestupku nebo jiném deliktu v dopravě, a obecní úřad obce s rozšířenou působností již toliko zajišťuje jeho vykonání zasláním výzvy podle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu.
23. Správní soudy se opakovaně zabývaly otázkou, zda se v souvislosti s řízením o námitkách proti záznamu bodů do registru řidičů uplatní prekluze (promlčení) odpovědnosti za protiprávní jednání (viz např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019, č. j. 6 A 212/2017-50, rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2019-40, ze dne 4. 2. 2021, č. j. 9 As 245/2019-38, či ze dne 7. 10. 2021, č. j. 4 As 62/2021-41, nebo rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2022, č. j. 55 A 52/2022-21). S ohledem na povahu řízení o námitkách a okruh otázek, jež přísluší správním orgánům v tomto řízení zkoumat, však dospěly k závěru, že tomu tak není. Lze poznamenat, že ve věci řešené Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č. j. 6 A 212/2017-50, a následně NSS v rozsudku ze dne 4. 2. 2021, č. j. 9 As 245/2019-38, se jednalo o obdobný případ (správní

orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 26. 4. 2011 zamítl námitky jako neodůvodněné a potvrdil provedený záznam 12 bodů ke dni 9. 10. 2010, přičemž o odvolání žalobce ze dne 6. 5. 2011 bylo rozhodnuto dne 20. 7. 2017; žalobce přitom namítal, že správní řízení trvalo bez jeho zavinění více než sedm let a k pozbytí řidičského průkazu došlo bez jakékoliv časové návaznosti na přestupky spáchané v průběhu let 2009 až 2011).

24. Soud ve svém nedávném rozsudku č. j. 41 A 1/2023-44 neshledal důvod se od shora uvedené judikatury odchýlit, nicméně současně v odst. 50 odůvodnění svého rozsudku naznačil, že jakkoliv je předmětem řízení o námitkách ve smyslu § 123f zákona o silničním provozu výlučně přezkum otázek souvisejících s evidencí bodů v registru řidičů, není tím vyloučena možnost využít *jiné zákonné prostředky ochrany práv*, má-li žalobce za to, že výkon sankce spočívající v pozbytí řidičského oprávnění je nezákonný.
25. Tyto závěry pak soud v rozsudku č. j. 54 A 84/2022-38 rozvinul s ohledem na to, že je nutno nalézt rovnováhu mezi veřejným zájmem na řidičské kázi a současně právem potrestaných řidičů na nepřepínání trestní represe. Je nutno se zabývat zánikem možnosti vykonat již uložený trest, jehož smyslem je především rychlá ochrana veřejného zájmu na tom, aby nedisciplinovaní řidiči neohrožovali bezpečnost silničního provozu. Tento požadavek ale není respektován v případě, kdy „vybodovaný“ řidič může i nadále řídit vozidlo třeba i dobu mnoha let poté, co dosáhl 12 bodů na základě pravomocných trestů za opakované přestupky, jelikož stále ještě nebylo pravomocně skončeno řízení o námitkách proti tomuto záznamu. Teprve po uplynutí takto dlouhé doby nastane po pravomocném zamítnutí námitek kýžený výchovný moment, kdy řidič po dobu nejméně 1 roku pozbývá řidičské oprávnění (§ 123d odst. 1 zákona o silničním provozu) a jeho následné vrácení je podmíněno přezkoušením (§ 123d odst. 3 zákona o silničním provozu), ovšem jeho výchovný účinek se uplynutím takto dlouhé doby mnohdy zcela vytrácí (a někdy může mít výkon trestu s takovou prodlevou dokonce protichůdný účinek). Kromě ochrany veřejného pořádku je pak problematická i situace, kdy řidič v průběhu několika let řízení o námitkách prokáže polepšení, nadále již řídí bez jediného přestupku a teprve po pravomocném zamítnutí námitek je na něm „po letech“ vykonán dříve *ex lege* stanovený trest pozbytí řidičského oprávnění (i v nynějším případě žalobce v tomto ohledu tvrdil, že po celou dobu žádný další přestupek nespáchal). Soud v citovaném rozsudku uzavřel, že ačkoliv započítání bodů není samo o sobě přestupkem či správním deliktem (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2021, č. j. 9 As 245/2019-38), i na takové případy by měla pamatovat ústavně-konformní aplikace zákona o silničním provozu, přičemž vybídl k analogickému užití (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 As 82/2010-55, č. j. 2291/2011 Sb. NSS, a ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 27/2008-67) institutu promlčení výkonu trestu upraveného v trestním zákoníku pro ty případy, kdy státní moc z důvodů na své straně nestihla včas vykonat pravomocně uložený trest a současně již ze strany odsouzeného pachatele nedocházelo k žádné další stejně či více závažné trestné činnosti.
26. Podle § 94 trestního zákoníku totiž uložený trest nelze vykonat po uplynutí promlčecí doby, jež činí pro nejmírněji trestané trestné činy pět let, ovšem pouze za podmínky, že odsouzený nespáchal srovnatelnou či závažnější trestnou činnost. Skutečnost, že obdobná úprava promlčení „výkonu“ trestu záznamu 12 bodů, jenž má za následek pozbytí řidičského oprávnění, není obsažena ani v zákoně o silničním provozu, ani v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), představuje mezeru v právu, kterou soud považuje ve shodě s výše citovanými rozsudky zdejšího soudu za nutné ústavně konformním způsobem překlenout. Opačný závěr (o nemožnosti užití této

analogie k ústavně konformní aplikaci) by nutně musel vést soud (avšak v jiném řízení – k tomu níže) k úvahám o předložení návrhu na zrušení příslušných částí zákona o silničním provozu Ústavnímu soudu postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

27. Soud se konečně v obecnosti ztotožňuje se závěry uvedenými v rozsudku č. j. 54 A 84/2022-38, dle kterého by s ohledem na základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2 až § 8 správního řádu) měl správní orgán před vydáním opakované výzvy podle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu (byť její opakované vydání zákon neupravuje, v praxi bývá taková výzva řidiči k odevzdání řidičského průkazu po zamítnutí námitek posílána) v návaznosti na neúspěch řidiče v námitkovém řízení v případě dlouhotrvajících řízení nejprve zvážit, zda řidič v mezidobí mohl řídit, zda spáchal nějaké další přestupky nebo trestné činy v dopravě (popřípadě i další relevantní okolnosti), a pokud by shledal, že vykonání zákonem uloženého trestu pozbytí řidičského oprávnění by již bylo pohledem analogické aplikace ustanovení trestního zákoníku o promlčení výkonu trestu ústavně neúnosné (přičemž soud na rozdíl od senátu 54 nevyklučuje, že k takovému závěru může dojít i jindy, než pouze pokud docházelo k průtahům trvajícím více než 5 let v *jednom stupni řízení*, neboť si dovede představit i situaci, kdy by mohl být výkon trestu nepřiměřený i pokud řízení na jednotlivých stupních trvalo kratší dobu než 5 let, avšak přesto ve svém souhrnu celé řízení trvalo nepřiměřeně dlouho), řidiče by již znovu k odevzdání řidičského průkazu nevyzval, a naopak by analogicky dle § 123d odst. 4 a § 123e odst. 6 zákona o silničním provozu vymazal dosažené body tak, jako by k výkonu trestu již došlo, a zároveň mu oznámil, že v důsledku promlčení výkonu trestu v návaznosti na extrémní délku řízení o námitkách a dlouhodobé polepšení řidič řidičské oprávnění nepozbyl (výkon trestu ztráty řidičského oprávnění byl promlčen). Pakliže by to neučinil a přesto řidiče vyzval k odevzdání řidičského průkazu, mohl by se řidič bránit zásahovou žalobou ve smyslu § 82 s. ř. s. Správní soud pak může v řízení o zásahové žalobě podle § 82 s. ř. s. proti orgánu, který tuto výzvu vydal (§ 83 s. ř. s.), konstatovat, že vydání této výzvy (resp. ve své podstatě vykonání trestu pozbytí řidičského oprávnění) bylo s ohledem na ústavní záruky práva na spravedlivý proces v kontextu konkrétních okolností věci již nezákonným zásahem a že žalovaný správní orgán je povinen provést výmaz bodů a vyrozumět řidiče o provedení takového výmazu.

Závěr a náklady řízení

28. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že argumentace délkou řízení a souvisejícím zánikem možnosti vykonat trest není případná v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, kterým bylo jen rozhodnuto o tom, zda byly body zaevidovány (sečteny) po právu. Napadeným rozhodnutím nebyl žalobci uložen žádný trest, proto nelze vyhovět ani návrhu na jeho moderaci postupem podle § 78 odst. 2 s. ř. s. Soud proto žalobu zamítl.
29. O náhradě nákladů rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému pak žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti nevznikly a soud dospěl k závěru, že zde nejsou žádné okolnosti svědčící pro přiznání náhrady nákladů žalovanému (viz výše bod 14).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. srpna 2023

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu